

10 N

Opinió

Un horitzó malèvol que anuncia inestabilitat

JOAN ESCULIES
ESCRITOR I HISTORIADOR

NURIA ALABAO
PERIODISTA I ANTROPÒLOGA

Al racó de pensar

Persisteix el bloqueig i persisteix la crisi política

Esquerra Republicana plantejava aquestes eleccions com un plebiscit a la sentència del Tribunal Suprem. Vist des d'aquest prisma, la suma dels partits que la rebutjaven o s'hi mostraven més contraris (ERC, JxCat, la CUP i els comuns) l'ha guanyat. Això, però, no representa cap novetat. A l'abril la suma d'aquests partits ja ho va fer.

L'independentisme, però, no ha obtingut tampoc en aquesta ocasió el seu *momentum* electoral i continua per sota del 50% dels vots, tot i haver superat el nombre de sufragis de l'abril. La duresa de la sentència del Tribunal Suprem i la campanya per mostrar un estat poc democràtic i repressiu no han servit per atraure electors, encara que fos de manera puntual, en un vot de rebuig o prestat, en un moment de forta càrrega emocional com va passar el 2004 amb el vot a Josep-Lluís Carod-Rovira a les Corts (en una situació molt menys dramàtica).

ERC i el PSC es mantenen com a forces preponderants dels seus respectius espais. Hi representen les opcions moderades, un possibilisme independentista i un constitucionalisme més tou que el de les tres dretes. La voluntat del PSOE d'atraure bona part dels vots de Ciutadans endurint el discurs contra l'independentisme –amb el PSC mirant cap a una altra banda– ha fracassat i sembla més aviat que els electors taronges s'han fugat cap als seus adllaters dretans. En els pròxims dies, una anàlisi més detallada ens podrà dir si els vots que ha perdut el PSC es deuen al fet que la part més catalanista ha preferit quedar-se a casa.

Com s'esperava, la sentència del Tribunal Suprem ha tingut un impacte emocional en el si de l'independentisme que ha permès al seu espai intransigent, repartit entre JxCat i la CUP, no cedir davant d'ERC. Ara el percentatge entre possibilistes i intransigents és més equilibrat que a l'abril. El partit de Junqueras té una bossa de votants consolidada, però no creix. D'una banda, perquè una part de l'independentisme no entén el seu gir pactista i el considera "una traïció" a l'1-O i fins i tot al 27-O, i, de l'altra, perquè, enmig del govern Torra, amb uns pressupostos que el vicepresident Aragonès no ha pogut presentar com un trumfo, li costa presentar-se com a partit d'ordre o es-

tabilitzador per atraure un sobiranisme no independentista.

El fet que JxCat hagi resistit, bo i essent una formació menys estructurada que ERC, fa preveure que el govern Torra no tindrà una fi ràpida, sinó agònica, més propiciada per l'espasa de Dàmocles de la seva inhabilitació i la manca de pressupostos que per la temptació d'Esquerra, no enfortida, de deixar-lo caure i forçar eleccions.

En resum, si l'independentisme vol deixar de ser alguna cosa més que un problema descomunal irrisoluble per ser un projecte hegemònic a la societat catalana, ha de repensar què fa malament i plantejar-se per què no fa forat a les àrees de Barcelona i Tarragona. El socialisme català, per la seva banda, ha de preguntar-se si l'estratègia d'amagar el seu perfil més catalanista o propi li dona algun rèdit. Uns i altres farien bé d'anar una bona estona al racó de pensar. L'horitzó que ens ha deixat el 10-N, si no es recapacita, és malèvol i arriba al galop. —

Ciutadans fent cua per votar a l'Escola Santa Anna de l'Hospitalet de Llobregat (Barcelona).

MANOLO GARCÍA

Ahores d'ara Pedro Sánchez maleeix el moment en què es va deixar aconsellar per celebrar la repetició d'eleccions, de la qual cosa tots culpen el seu assessor Iván Redondo. Apostar fort en política quan es té un joc més que dubtós es diu anar de *farol*, i en política es paga. Encara que podria haver sigut pitjor. En el moment d'escriure això, amb més del 99% escrutat, el PSOE guanya les eleccions però perd tres escons. Un bon nombre de ciutadans, cansats potser de l'espectacle dels últims mesos, ni tan sols han anat a votar: la participació ha baixat quasi dos punts. El bloc d'esquerres espanyoles tampoc creix, ja que Podem hi perd tant en percentatge de suports com en escons.

Res no canvia, doncs, significativament. La formació de govern segueix en l'aire, tan embullada com a l'abril. O pitjor. Al cansament s'hi uneix la situació a Catalunya i avui

segueix sent necessari algun tipus de suport de partits com ERC, que tenen més complicat actuar en aquest escenari. Les dretes tampoc s'han mogut significativament com a bloc, tot i que s'ha produït un transvasament entre els tres partits. El PP –superada una mica la crisi de la Gürtel que va provocar el seu enfonsament– es recupera en part gràcies a la caiguda de Ciutadans. I a la seu del PP s'invoca ja l'esperit d'Espanya Suma –l'aliança entre PP, Ciutadans i Vox–, però tot i les ganes de Casado, els números no surten. Ells han pujat, però Ciutadans ha patit una caiguda històrica –perd 47 escons.

El seu discurs de mà dura amb Catalunya ha sigut igual que el de les altres dues dretes, en una campanya amb el nacionalisme espanyol en el centre. Massa competència per la bandera ha disparat l'original postfranquista i, sens dubte, el gran guanyador de la nit és Vox. L'ultradreta pàtria, impulsada pels focs dels disturbis de Barcelona, surt reforçada a l'aconseguir més del 15% dels suports, cosa que la premia amb un bon grapat d'escons (52). Falta comprovar quina part del seu èxit es deu al seu viratge en campanya des del seu discurs ultraneoliberal –Vox és una escissió del PP, del seu sector *neoon*– cap a un de més social, que els aproximaria a les estratègies de Matteo Salvini, espai on és probable que els esperi una altra possibilitat de creixement.

Si la foto del Parlament és similar a la del mes d'abril, el que ha canviat és Sánchez, que ja no s'assembla gens al que va guanyar les primàries a Susana Díaz, elevat per l'esperit de la competició que va inaugurar el 15-M. El Sánchez de la campanya ha tornat a col·locar el PSOE en el seu paper de "partit d'Estat", de l'ordre i la llei, un paper que promet repressió a Catalunya i fer vicepresidenta Nadia Calviño, una neoliberal molt propra a les polítiques d'austeritat de la Comissió Europea. Després de la formació de govern, aquesta serà una de les qüestions que haurà d'encarar el nou govern, ja que Brussel·les exigeix avui un ajust de 15.000 milions en dos anys. Ja veurem què passa. La crisi de representació dista molt d'haver-se resolt a Espanya i anuncia més inestabilitat. —